

Justitie	Bureau Secretaris-Generaal Cluster Procesondersteuning
T/M	☐ Nieuw ☐ Afgedaan
Aan Minister van Justitie Staatssecretaris van Justitie	

11405 20.AUG 2008 13:10

Door tussenkomst van

SG
DG PJS

Van

H DJI

Visie vooraf

 DSP
 Ministerie van OC&W (ambtelijk afgestemd)
 Directoraat-Generaal Inburgering en Integratie (ambtelijk afgestemd)

Wvd Directeur CUB

Margo Brandsma

Hoofd DGV

Thea Bogers

Concipiënt

Mark van Koppen

Doorkiesnummer concipiënt

(070) 889 4653

Datum

5 augustus 2008

Kenmerk

DDS 5556130

Bijlage(n)

5

Onderwerp

Erkenning BUN als zendende instantie

Gevraagde beslissing

Erkenning van de BUN als zendende instantie voor de boeddhistische geestelijke verzorging, onder de ontbindende voorwaarde dat binnen drie jaar na deze erkenning een universitaire opleiding boeddhistisch geestelijk verzorger is gestart.

Nu het Ministerie van OC&W de BUN beschouwt als een organisatie die representatief is voor de boeddhistische gemeenschap in Nederland, ligt het niet in de rede dat het Ministerie van Justitie een andere mening toegedaan zou zijn.

Ik adviseer u tot erkenning over te gaan ondanks de geringe omvang van de boeddhistische denominatie omdat:

- het beginsel van de scheiding van Kerk en Staat door de erkenning het best gewaarborgd is;

 Retour
 dji
 12/8

Datum

Paraaf

15/8

12/8/8

14/8

20/8

W.

5/8

6 aug '08

accord

5 aug '08

5 aug '08

5/8/08

 PLV
 k
 k
 k

 DGPJS
 14/8/8

Sc/110808/2

- de verwachting is dat de vraag naar boeddhistische geestelijke verzorging in de toekomst zal stijgen;
- andere kleinere denominaties zoals de joodse ook door de Minister van Justitie als zendende instantie zijn erkend.

1. Inleiding

Op 1 maart 2006 heeft de Boeddhistische Unie Nederland (hierna: BUN) een verzoek gericht aan de Minister van Justitie met het verzoek tot erkenning als zendende instantie voor de boeddhistische geestelijke verzorgers bij DJI. Dit verzoek is bijgevoegd als **bijlage 1**. Sindsdien hebben de Dienst Geestelijke Verzorging (hierna: DGV) van DJI en de BUN overlegd met de werkgroep boeddhistische zendende instantie om het proces naar erkenning vorm te geven. Het desbetreffende Plan van aanpak is bijgevoegd als **bijlage 2**.

In deze nota wordt allereerst een achtergrondsheets gegeven van de context en ontstaansgeschiedenis van de BUN. Daarna worden de voorwaarden tot erkenning beschreven en de implicaties van deze erkenning voor DJI.

2. Achtergrondsheets

2.1 Context van de oprichting van de BUN

Het Boeddhisme kent geen centrale gezagsstructuur. Daarom zijn in landen waar het boeddhisme leeft onder de bevolking allerlei structuren bedacht om de nodige structuur aan te brengen. In Nederland wordt deze taak onder andere vervuld door de Boeddhistische Unie Nederland, BUN.

In overeenstemming met de aard van het boeddhisme bestaat tussen de BUN en haar leden geen gezagsverhouding in de zin dat de BUN hen boeddhistische inhoudelijke zaken zou kunnen voorschrijven of verbieden. Wel kan en moet de BUN haar leden houden aan afspraken die in haar Algemene Ledenvergadering gemaakt worden.

2.2 Kenschets van de BUN

De BUN en zijn rechtsvoorgangers bestaan sinds 1967. De BUN is gevestigd te Amsterdam en geregistreerd bij de Kamer van Koophandel aldaar. De statuten van de BUN zijn bijgevoegd als **bijlage 3**.

De BUN is de koepelorganisatie voor het boeddhisme in Nederland en als zodanig de vertegenwoordiger namens het boeddhisme naar:

- de Nederlandse overheid;
- de zuster koepelorganisaties in het buitenland;
- de andere in Nederland aanwezige religies en levensovertuigingen;
- de media.

De BUN bevordert de goede relatie tussen haar leden en behartigt de belangen van het boeddhisme, boeddhistische organisaties en individuele boeddhisten in Nederland. De BUN werkt samen met de nationale samenwerkingsorganisaties van boeddhistische organisaties in andere Europese landen.

De BUN is het samenwerkingsorgaan van de meeste grotere boeddhistische organisaties in Nederland (het betreft hier vooral *sangha's*, verzamelingen van studenten van een leraar of lerares). Dit betreft organisaties van boeddhisten uit alle hoofdrichtingen die binnen het boeddhisme mondiaal bestaan.

2.3 Representativiteit van de BUN

De BUN is representatief voor het boeddhistische deel van de Nederlandse samenleving. Hiervoor geeft de BUN enkele redenen:

- de BUN is binnen Nederland het enige samenwerkingsorgaan van boeddhistische organisaties;
- Binnen de BUN zijn alle grote boeddhistische organisaties in Nederland vertegenwoordigd;
- de BUN vertegewoordigt ongeveer 80 % van alle georganiseerde boeddhisten in Nederland;
- de Minister van Justitie voert regelmatig overleg met de BUN, onder andere over de inzet van freelance boeddhistische geestelijke verzorgers.

De representativiteit volgt ook uit de toekenning aan de BUN door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (Commissariaat voor de Media) van de zendmachtiging voor de Boeddhistische Omroep Stichting. De erkenning dateert van 28 december 2004 en gold voor een termijn van 5 jaar (**bijlage 4**). Nu een Rijksoverheidsonderdeel reeds heeft geoordeeld dat de BUN representatief is voor de boeddhistische denominatie in Nederland, lijkt het niet aan de orde om nog een onderzoek omtrent deze representativiteit uit te voeren.

De leden van de BUN komen voort uit alle belangrijke boeddhistische substromingen. Alle grotere boeddhistische organisaties in Nederland zijn

aangesloten bij de BUN. Met de andere boeddhistische organisaties worden goede relaties onderhouden. De BUN onderhoudt relaties met organisaties van zowel autochtone als allochtone boeddhisten. Er bestaat in principe geen competitie tussen boeddhistische tradities over welke de meest juiste of meest diepgaande inzichten vertegenwoordigt. Dit vloeit voort uit de aard van het boeddhisme, dat de nadruk legt op de eigen verantwoordelijkheid van het individu voor haar of zijn geestelijke oriëntatie. De BUN wil naar haar leden een samenwerkingsorgaan zijn dat in samenspraak met haar leden boeddhistische standpunten en visies op het maatschappelijke gebeuren coördineert, formuleert en uitdraagt. Er is naar de mening van de BUN dan ook weinig gevaar dat er andere organisaties zullen ontstaan met een met de BUN concurrerende taakstelling.

Volgens haar statuten heeft de BUN tot doel het ondersteunen van een vriendschappelijke samenwerking tussen de in Nederland werkzame boeddhistische groeperingen, het vertegenwoordigen van deze groeperingen in binnen- en buitenland, en het binnen de Nederlandse samenleving behartigen van de belangen, voor zover deze met de beoefening van het Boeddhisme verband houden, van alle groeperingen en individuen die zich met het Boeddhisme verbonden weten. De BUN is niet gebonden aan enige specifieke boeddhistische traditie noch aan enige politieke stroming (art. 1 lid 1 statuten van 21 december 1990, bijlage 3).

De BUN tracht deze doelstellingen te bereiken door, steeds handelend in overeenstemming met de boeddhistische gedragscode:

- contacten te onderhouden met alle organisaties en individuen welke contacten zinvol zijn voor het realiseren van deze doelstellingen;
- het verlenen van praktische hulp en bijstand aan in Nederland werkzame boeddhistische groeperingen en in Nederland levende boeddhisten;
- het geven van informatie over de beoefening van het Boeddhisme in Nederland en het bijhouden van een documentatiesysteem daarover, en;
- al hetgeen overigens kan bijdragen tot het realiseren van haar doelstellingen.

3. De ontwikkeling en organisatie van de boeddhistische geestelijke verzorging in justitiële inrichtingen tot nu toe

In november 2000 is de *Werkgroep Bijstand Gedetineerden*, een nieuwe werkgroep van de BUN, opgericht. Deze oprichting kwam voort uit de groeiende belangstelling en toenemende vraag van gedetineerden naar geestelijke bijstand vanuit boeddhistisch perspectief. Op het moment van

oprichting was er een aantal individuen, solitair, bezig met deze bijstand, op vrijwillige basis. De werkgroep was bedoeld om ervaringen uit te wisselen. Ook zaten mensen in de werkgroep die het werkveld aantrekkelijk vonden en zich via de werkgroepbijeenkomsten meer konden informeren en eventueel voorbereiden op deze taak.

In 2001 wordt een kort geding gewonnen door een gedetineerde die een professionele boeddhistische geestelijk verzorger vraagt¹. Vanaf dat moment zijn er besprekingen tussen de coördinator Prof. Joest 't Hart van de *Werkgroep Bijstand Gedetineerden* van de BUN en het hoofd van de Dienst Geestelijke Verzorging bij DJI. Duidelijk wordt dat er vanuit de overheid behoefte is aan professionalisering en 'kwaliteitsgarantie'. De BUN gaat als koepelorganisatie, als aanspreekpunt fungeren en draagt nieuwe kandidaten voor het werk voor. De nieuwe kandidaten worden getoetst op kennis, ervaring en leraarschap. Zij worden altijd voorgedragen bij de BUN door de sangha waar zij lid van zijn. Er zijn momenteel 3 boeddhistisch geestelijk verzorgers. Door deelname aan de door DGV aangeboden cursussen worden zij opgeleid in het specifieke en delicate werkterrein. Zij worden verplicht regelmatig onderling werkbesprekingen te houden en deel te nemen aan intervisie met collega's. Zij werken voor de Dienst Geestelijke Verzorging op freelance basis. Een van hen is op dit moment als coördinator aangesteld.

4. Opzet en werking Boeddhistische Zendende Instantie

4.1 Inleiding

Als gevolg van de vernieuwde eisen die Justitie stelt ten aanzien van het verlenen van geestelijke bijstand aan gedetineerden, is het nodig dat voor de boeddhistische geestelijke verzorgers bij Justitie een Boeddhistische Zendende Instantie (BZI) tot stand komt, zoals een dergelijk instituut ook voor de andere erkende denominaties bestaat, of in oprichting is.

Het samenwerkingsorgaan van de meeste, grote boeddhistische organisaties in Nederland, de Boeddhistische Unie Nederland (BUN), vertegenwoordigt alle in Nederland aanwezige vormen van boeddhisme naar instanties zoals de landelijke overheid. Daarom zou de BUN zelf als BZI kunnen functioneren, maar de BUN heeft, vanwege het specifieke karakter en de daarvoor benodigde specifieke bekwaamheden, besloten dit niet zelf te doen maar daarvoor een aparte rechtspersoon op te richten.

¹ Centrale Raad voor de strafrechttoepassing 8 januari 2001, 00/1737

4.2 Kerntaak BZI

De primaire taak van de BZI is het garant staan voor de boeddhistische en overige vaktechnische kwaliteit van de door de BZI, namens de boeddhistische organisaties in Nederland, erkende boeddhistische geestelijke verzorgers, hierna te noemen 'boeddhistische raadvrouwen/mannen'.

Het bestuur van de nieuwe rechtspersoon BZI zal na ruggespraak met haar ledenorganisaties en - zo daar behoefte aan is - in afstemming met (nog) niet bij de BUN aangesloten boeddhistische organisaties door het bestuur van de BUN benoemd worden.

In de BZI dienen drie disciplines op een hoog niveau aanwezig te zijn, zodanig dat hierdoor haar bestuur een natuurlijk gezag geniet binnen de al dan niet georganiseerde boeddhistische achterban en mede daardoor een adequate gesprekspartner voor potentiële werkgevers van boeddhistische raadslieden is. Deze disciplines zijn achtereenvolgens:

1. het op adequaat niveau in staat zijn om een betrouwbare en constructieve gesprekspartner te kunnen zijn van instanties die een arbeidsrelatie met boeddhistische raadslieden willen aangaan,
2. het opbouwen en in stand houden van een vertrouwensrelatie met leiders van de boeddhistische organisaties in Nederland, en
3. het beoordelen of kandidaten voor de titel boeddhistische raadvrouw/man voor dat ambt de kwaliteitseisen die daarvoor gesteld worden voldoen, alsmede het monitoren en bewaken van hun kwaliteit daarna, waarvoor het nodig is op de hoogte te zijn en te blijven van de vakinhoudelijke vereisten waaraan boeddhistische raadslieden dienen te voldoen.

4.3 Bestuur BZI

Dit bestuur bestaat uit drie personen, ^{Van wie} waarvan één de voorzitter is. De voorzitter wordt in functie benoemd. De voorzitter vervult zelf de eerste van de drie hierboven vermelde kernfuncties van de BZI. De andere kernfuncties worden toevertrouwd aan de andere twee bestuursleden. De bestuursleden van de BZI zijn in staat om de drie kernfuncties van de BZI op een juiste wijze in te vullen.

Bestuursleden van de BZI worden (na de eerste jaren na de oprichting van de BZI) benoemd voor een periode van zes jaar en kunnen eenmaal voor eenzelfde periode herbenoemd worden.

Bestuursleden van de BZI stellen een rooster van aftreden op, zodanig dat in principe het bestuur niet komt te bestaan uit meer dan één nieuw bestuurslid. Het bestuur van de BZI kan voor haar secretariële ondersteuning gebruik maken van het secretariaat van de BUN.

4.4 Boeddhistische raadsvrouw/man

De titel boeddhistische raadsvrouw/man zal een beschermde titel (moeten) worden. De titel kan alleen door de BZI verleend worden aan mensen die hun erkenning als zodanig bij de BZI aanvragen en na een toetsing van hun bekwaamheden voldoen aan de vereisten voor erkenning. Zij worden ingeschreven in een register van boeddhistische raadsvrouwen/mannen dat de BZI aanlegt en bijhoudt.

Erkenningen gelden ten hoogste drie jaar, waarna opnieuw erkenning moet worden aangevraagd bij de BZI, voor een nieuwe periode van drie jaar. De criteria voor erkenning liggen zowel op het vlak van boeddhist zijn, als op het vlak van kennis en praktische vaardigheden.

Voor beoordeling van het boeddhist zijn wordt uitgegaan van de criteria die door de boeddhistische stroming waarvan de aanvrager deel uitmaakt, zijn vastgesteld, maar dit laat onverlet dat het bestuur van de BZI ook op dit punt een eigen verantwoordelijkheid heeft. De BZI zal hierover contact opnemen en onderhouden met de leiding van de *sangha*, waarvan de aanvrager lid is. Voor de beoordeling van de vaktechnische kennis en vaardigheden, kijkt de BZI onder andere naar opleidingsniveau en ervaring van de aanvrager.

Er worden drie klassen van boeddhistische raadsliden ingesteld:

- senior boeddhistische raadsliden,
- junior boeddhistische raadsliden en
- boeddhistische zorgers.

Voor alle klassen gelden dezelfde criteria voor de beoordeling van hun boeddhist zijn. Het onderscheid tussen de klassen wordt bepaald door het verschil in vaktechnische kennis en vaardigheden:

- Senior boeddhistische raadsliden hebben een opleidingsniveau dat gelijk ligt aan komende universitaire opleidingen tot master boeddhistische geestelijke verzorging, die door de BUN als zodanig erkend zijn. Junior boeddhistische raadsliden hebben een opleidingsniveau dat gelijk ligt aan komende universitaire opleidingen tot bachelor boeddhistische geestelijke verzorging, die door de BUN als zodanig erkend zijn;
- Boeddhistische zorgers, hebben een opleidingsniveau dat op het niveau ligt van interne opleidingen tot boeddhistische geestelijke verzorging van *sangha's*.

Als geestelijk verzorger bij Justitie komen alleen senior boeddhistische raadsliden in aanmerking. Het onderscheid tussen de verschillende

boeddhistische raadslieden geldt alleen voor andere organisaties dan het Ministerie van Justitie.

4.5 Aanvragen tot erkenning als boeddhistisch raadsvrouw/man en de beoordeling daarvan

Iemand die in aanmerking wil komen voor de erkenning als boeddhistische raadsvrouw/man (senior, junior ofzorger) dient daartoe een schriftelijk verzoek in bij de BZI. In dit verzoek motiveert de aanvrager waarom deze meent voor erkenning in aanmerking te komen, zowel wat betreft haar of zijn boeddhist zijn, als wat betreft diens andere kennis en vaardigheden. Tevens vermeldt de aanvrager bij welke personen referenties kunnen worden ingewonnen, zowel wat betreft het aspect van boeddhist zijn, als wat betreft de overige vereisten.

De beoordeling van een aanvraag tot erkenning wordt telkens door twee leden van het bestuur van de BZI gedaan. Deze zullen daartoe een gesprek hebben met de kandidaat. Na besluitvorming krijgt de kandidaat een schriftelijk antwoord op haar/zijn aanvraag, waarin het BZI motiveert wat tot haar besluit heeft geleid.

Tegen beslissingen van de BZI kan een aanvrager in beroep gaan. Het beroep zal behandeld worden door het lid van het bestuur van de BZI dat in eerste instantie niet aan de beoordeling heeft meegedaan, alsmede door een lid van het BUN bestuur. De beroepscommissie doet ook schriftelijk uitspraak in het beroep. In deze uitspraak worden de gronden van de beslissing vermeld. Uitspraken van de beroepscommissie zijn bindend.

Boeddhistische raadslieden/zorgers zijn zich bewust van het feit dat zij in hun werk vertegenwoordigers van het boeddhisme zijn en dat zij zich als zodanig dienen te gedragen en de reputatie van het boeddhisme niet in gevaar mogen brengen. Mocht dit onverhoopt toch gebeuren, dan kan dit een grond zijn voor de BZI hun erkenning met onmiddellijke ingang te schorsen. Vervolgens stelt de BZI een onderzoek in naar het gebeurde, op grond waarvan het BZI beoordeelt of de schorsing omgezet moet worden in een intrekken van de erkenning, dan wel dat de boeddhistische raadspersoon/zorger haar of zijn erkenning kan behouden.

5. Een kleine, maar potentieel groeiende doelgroep

Binnen Justitie zijn thans drie boeddhistische geestelijke verzorgers op freelance basis werkzaam. Als gevolg van de toename van het aantal

gedetineerden uit landen waar het boeddhisme een belangrijke rol speelt (b.v. China) zal de vraag naar boeddhistische geestelijke verzorging waarschijnlijk toenemen. Daarnaast blijkt dat gedetineerden, voornamelijk zij die tot langere vrijheidsstraffen zijn veroordeeld, zich voor het boeddhisme gaan interesseren. Als gevolg van de steeds langere straffen die worden opgelegd, waaronder steeds meer levenslange gevangenisstraffen en de toenemende populatie van de long-stay-afdelingen binnen de forensische zorg, bestaat de verwachting dat de vraag naar boeddhistische geestelijke verzorging ook zal toenemen bij gedetineerden of patiënten die niet van huis uit boeddhist zijn. De verwachting is dan ook dat, ondanks dat thans slechts kleine aantallen gedetineerden of patiënten een beroep doen op boeddhistische geestelijke verzorging, deze aantallen in de toekomst zullen toenemen.

De boeddhistische denominatie zou niet de enige kleine denominatie zijn met een erkende zendende instantie. Immers, de joodse denominatie die ook gering in omvang is kent enkele zendende instanties, namelijk drie: het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap, het Portugees-Israëlitische Genootschap en het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom.

6. Implementatie boeddhistische geestelijke verzorging binnen DJI (na erkenning)

Na de erkenning moeten nog de navolgende stappen worden doorlopen:

1. Afronden en vaststellen van het plan van aanpak (bijlage 2);
2. Vaststellen competentieprofielen van beoogd hoofd BGV;
3. Vaststellen functie-eisen voor de overgang van de zittende BGV-ers;
4. Werving en selectie beoogd Hoofd BGV samen met BUN en BZI;
5. Aanstelling van het beoogd Hoofd BGV;
6. Instelling BZI gereed voor 31 maart 2008;
7. Toetsen van de zittende BGV-ers.

Een voorstel voor een erkenningsovereenkomst is bijgevoegd als **bijlage 5**.